

Utköpt av fören. Småll.
Nimnen's saml.

ACC. N:R M. 9101: 1-8.

Landskap: Småland ..... Upptecknat av: Olika personer
Härad: Tveta ..... Adress: .....
Socken: Barkeryd ..... Berättat av: .....
Uppteckningsår: 1877 ..... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Visa. s. 1-2
Riksdagsman Olof Hakansson. s. 3.
Klocka m. fl. s. 5.
Magiska handlingar. s. 5.
"Hästapellemaja." s. 7.

m. m.

Skriv endast på denna sida!

Avskrift ur "Fören.Smäl.

ACC. NR.

M. 9101 / 1.

Minnen:s saml.

Landskap: *Småland* Upptecknat av: J.A.Pettersson

Härad: *Tveta* Adress: *Kvarnsång Kramsång*

Socken: *Barkved* Berättat av

Uppteckningsår: 1879 (?) Född år i

Uppteckningen rör

Nu vill jag resa från den orten
Jag kan ej trifva utti detta land
Farväl du hullda du var otrogen
Förglöm mig evvigt ja om du kan.

En gång du sanna får de orden
Som jag sade dig i fordna dar
Att ingen älskar dig på jorden
Så ömt och trogen som jag har.

Men ren har sluta det karleksbandet
Jag vet för evigt att jag älskat dig.
Jag läser tydligt din hjertans mening
(.....?.....) blicke den som förräder mig.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

M. 9101:2.

Nu får jag alldrig nej alldrig mera
mig tryck in till ditt varma bröst
Nu jag förlorat all min lycka
All min glädje ja håg och tröst.

Nu får jag alldrig nej alldrig mera
Förtroligen vid din sida gå
Hen till det sälla barnaståten
Och höra näcktergalen slå.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Avskrift ur "Fören. Smål.
Minnen":s saml.

ACC. NR. M. 9101:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland Upptecknat av: Johannes Andersson

Härad: Tveta Adress: .....

Socken: Sarkensjö Berättat av .....

Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

Uppteckningen rör Traditioner och Fördomar bland almogen under
förl. tid.

Som bevis på huru qwickheter och ogranlaga utryck kunde förenas till och med på aldra högsta ort.

1. Under Gustaf III Regering fans en Riksdagsman från Wermland i Bondeståndet, som hetade Olof Håkansson, som var Konongens favoritet, men han var hatad af Drottningen och Hofherrarna. Håkansson var alltid klädd i grå wadmalskläder och skinbyxor. En dag vid middagsbordet vid Konungens bord behagade dett justitestsatsmenistren att slå till Håkansson på Skinbyxan och fråga vad kostar biståkarne. Svaret blef, Ers Exelanse, de äro icke till salu, men den forsta svermen som faller i demsamma skall stå Ers Exelanse till tjenst.

2. Sama Olof Håkansson blef en gång förebråd utaf Drottningen för dett att han ej åt en Kjöttssoppa vid den Kongl. taflen, han svarade att dett är för mycket flott på sop-

Skriv endast på denna sida!

M. 9101:4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

pan. Drottningen invände att dett heter fett. - Håkansson: "Men dett går väl icke an att vid alla tillfelle benämna dett så." - Drottningen: "Jo, då dett heter så, så går dett an att alltid benämna dett så." - Håkansson: "Om man då benämner Kongl. Majt. Flotta med dett namnet, hurudant blir detta."

3. Dett var denna Riksdagsman, som fick Sidensamet till en rock af Drottningen, och Håkansson köpte grått vadmal till ytertyg, och satte sameten till foder i rocken. Drottningen blef ond för hans betende, men Håkansson svarade, att dett han höll kärast velle han bära närmast kroppen.

4. På Riddarehuset wektes motion af någon Högadelig person med yrkande, att om någon ofrälse man häfdar frälse qvinna skulle mannen straffas till lifvet. När denna motion behandlades i Bondeståndet, ytrade Olof Håkansson, att Bondeståndet bör antaga motionen, endast med den förändring, att dett hetter, att om ofrälse man häfdar frälse qvinna, bör straffet vara dettsama som för tidelag. (Straffet för tidelag var då belagt med 40 par spö för mannen och juret dödas och i jord gräfves.)

5. Riksdagsman Petter Jönsson från Jönköpings län svarade en gång i Bondeståndet på ett förslag om att Prästerna skulle taga en obligatorisk examen i läkarekonsten för att kunna biträda församlingsboarne på landet vid infallande sjukdoms-

M. 9101:5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

fal, att motionen vore god, blott man före antagandet bortskaffar Likstolarne till prästen.

*(avjilt till prästen
till v. b. Jönsson)*

6. Riksdagsman Ryden från Borås väkte på sin tid motjon om att waxinatjonen borde förbjudas emedan människoslektet därigenom förfäas, på detta svarade Petter Jönsson, vänta med denna motion till vi får se om man blir varse om horn borjar visa sig i pannan på meniskor.

7. Något om hexerier bland almogen, som är en skam för våra annas trovärda förfäder, men vad är okunighet. I hemmanet Sköryd i Bälaryds socken bodde en guma under min barn- dom, som hetade Stina. Hon företog nästan ingenting annat än bara betjenade folk med troldom för Kreaturssjukdomar. Den sökande skulle medhafva något här af dett sjuka juret, och med detta här i handen läste hon en pladerrad halft högt, och korsade några te- ken, och så var dett botat. Till och med om något jur hoppade öfver stängsel och kom bort från egna ägor, gick man till Stina i Sjöryd för att få veta, var djuret fans.

8. I Koshult i Hjelseryds socken bode också en klok guma som på dyrlikt sätt skulle tjenat mycket penningar af lång- väga parsoner synnerligen för Spådommar.

9. Nästan dagligen hadde en del almoge fördoms- saker att iaktaga till bevar för sig och sina djur. Om Posk skul-

M. 9101-6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

le tröllen fara i luften, och för deres skadeliga invarkan skulle träken af juren slås upp på väggen öfver där djuren stog bundna, och ingen dörr i ladugård fick öppnas äfter solnedgången på dömel- onsdag eller påskaftonen. - Lossa skott på dessa dagar var att för- passa trollen förbi sina hem, och gå oskadad af dem.

10. Hugga in i dörrtrysklen en dödad orm var ett mot Kreaturens vantrefnad.

11. Legga eld i den miölk som bars från hushål- let var nödvändigt så att ingen kunde förgiöra koen som hadde mjölkat densama.

12. Om någon häst på resa tröttnade, trodes att någon träffats som tagit makten från hästen, och då skulle häs- ten vändas bakfram i skaklorna, och man lyftade på hufvudladet och spottade 3 gånger där under och så skulle hästen få sin styrka å- ter.

13. En gång har jag sett en gamal man bota en kalf, som fått en åkoma i ögat (kallat navet) med att skära i en alepinne vissa snit under uppnämning af ägarens namn, bostad, soken, härad och län, och gräfva dena pine ned i jorden, och kalfen blef straks bra.

14. Wid barnsängsbörden gagnades af biträdande gumor myken dårskap som jag i detalj ej vet, och mot tandvark pe-

M. 9101:7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

tades tanden med speter och insatte spetan i växande träd till bot.

15. I Eksjö stad fanns en Käring kallad hästapellemaja, som söktes då någon blifven bestulen, och hon skulle för penningar skaffa hem dett stulna, och fick den sökande se tjuften i en kaffekopp, och godset skulle sökas åter visa dagar i någon knut i närheten af där dett stulits, och tjuften om så önskades skulle blifva enögd.

Dett nu sagda kan vara nog för att inhämta huru Satfan begagnat inbilning hos enfaldigt folk, till att dyrka sig såsom undergjörande makt, och gagna dett heliga Guds namn till häxerier, så att Lagstifningen nödgats belega sådant med straf. Från Finland har vi synerligen troldomens senaste tillvaro, och verkligen är dett endast Sivilisatjonen som så smänningom kan afskaffa dessa afarter. Detta insåg våra styrande men då ett Kongl. påbud utfärdades att alla Klokare skulle kunna läsa i bok och lära almogens barn att läsa trykt skrift.

Wad vi i vår upplysta tid bör skämmas för, är vår osanfärdighet i tal och skrift man och man emellan inför rätta och Regering, så sjelfva filosofen kan ej utfundera vad som bör antagas för sanning.

Dett är beteknande för oss vad framtid som vi går

M. 9101:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

till mötes genom alla slags-ister som så frit uppträder ibland oss och tyder biblen och försoningsläran. Läs Konkordia pian(?)^x och blif vid dessa stycken, så frälsar du dig sjelf och dem som dig höra.

x) Concordia pia (Konkordieboken) innehåller de grundläggande lutherska bekännelsekrifterna: Augsburgera bekännelsen, 3 Schmalkaldische artiklar, Luthers stora och lilla Katekeser m. fl. och togs in i svensk kyrkolag 1686.